

AAA-011-002403

Seat No. _____

B. P. A. (Sem. IV) (Kathak) Examination

March / April - 2016

**Techniques of Kathak Dance - IV
(Core)**

Faculty Code : 011

Subject Code : 002403

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન લખવા ફરજિયાત છે.

૧ નીચેના વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તરવહીમાં જ જવાબ લખો. ૨૦

- (૧) દાદરા તાલનાં ઠેકામાં ધિ અને તિ વર્ણ કેટલી વખત આવે છે ?
 (એ) એક (બી) બે
 (સી) ત્રણ (ડી) ચાર
- (૨) જમણા હાથ વડે કપિત્થ અને ડાબા હાથ વડે શિખર મુદ્રા ધારણ કરવાથી કયો અવતાર સૂચિત થાય છે ?
 (એ) પરશુરામાવતાર (બી) બલરામાવતાર
 (સી) રામાવતાર (ડી) કૃષ્ણાવતાર
- (૩) બંને હાથ વડે શિખર હસ્ત ધારણ કરી યજ્ઞાપવિત દર્શાવવાથી કયો હસ્ત બને છે ?
 (એ) શુદ્ધ હસ્ત (બી) વૈશ્ય હસ્ત
 (સી) ક્ષત્રિય હસ્ત (ડી) બ્રાહ્મણ હસ્ત
- (૪) નિમીલીત દષ્ટિ ક્યારે પ્રયોજાય છે ?
 (એ) સર્પ દર્શાવવા (બી) ધ્યાન માટે
 (સી) નમસ્કાર માટે (ડી) આપેલ તમામ
- (૫) નૃત્ત હસ્તનો પ્રયોગ શેમાં થાય છે ?
 (એ) નૃત્ત કૃતિ (બી) નૃત્ય કૃતિ
 (સી) અભિનય કૃતિ (ડી) આપેલ તમામ
- (૬) રાસ તાલ કેટલી માત્રાનો છે ?
 (એ) ૧૫ (બી) ૧૩
 (સી) ૧૨ (ડી) ૯

- (૭) ક્યાં તાંડવને શકિત તાંડવ પણ કહેવામાં આવે છે ?
 (એ) ઉમા તાંડવ (બી) કાલિકા તાંડવ
 (સી) ગૌરી તાંડવ (ડી) સંધ્યા તાંડવ
- (૮) એકતાલ ક્યા વાદ્ય પર વગાડવામાં આવે છે ?
 (એ) તબલા (બી) પખાવજ
 (સી) મૃદંગ (ડી) ખોલ
- (૯) કથકલી નૃત્યમાં રંગમંચ પર પ્રવેશ કરી કલાકાર જે પ્રથમ ક્રિયા કરે છે તેને શું કહે છે ?
 (એ) પૂર્વરંગ (બી) પૂરપ્પદ
 (સી) નોતમ કલસમ (ડી) નાન્દી
- (૧૦) નાટ્યશાસ્ત્રમાં કુલ કેટલા અધ્યાય છે ?
 (એ) દસ (બી) બાર
 (સી) પચ્ચીસ (ડી) છત્રીસ
- (૧૧) નાટ્યશાસ્ત્રમાં અસંયુક્ત હસ્તમુદ્રાઓની સંખ્યા કેટલી છે ?
 (એ) ૩૨ (બી) ૨૪
 (સી) ૨૫ (ડી) ૨૩
- (૧૨) ડાબા હાથે ચતુશ્ર અને જમણા હાથ વડે રેચિત હસ્ત દર્શાવવાથી કયો નૃત્ત હસ્ત બને છે ?
 (એ) અરાલ કટકામુખ (બી) સૂચિમુખ
 (સી) રેચિત (ડી) અર્ધરેચિત
- (૧૩) નીચેનામાંથી કયો તાલ બંધ બાજનો તાલ છે ?
 (એ) દાદરા (બી) ધમાર
 (સી) તેવરા (ડી) સૂલતાલ
- (૧૪) ઉત્પલ્લવનનો અર્થ શો થાય છે ?
 (એ) ઉઠવું (બી) ઉડવું
 (સી) ઉછળવું (ડી) આપેલ તમામ
- (૧૫) અવલોકિત દષ્ટિમાં કઈ ક્રિયાનો સમાવેશ થાય છે ?
 (એ) એક બાજુથી બીજી બાજુ જોવાની ક્રિયા
 (બી) નીચે જોવાની ક્રિયા
 (સી) ઝડપથી ઊંચું-નીચું જોવાની ક્રિયા
 (ડી) આંખોને અર્ધી મીંચવાની ક્રિયા
- (૧૬) રાસ તાલમાં કેટલી ખાલી હોય છે ?
 (એ) ૧૩ (બી) ૬
 (સી) ૩ (ડી) ખાલી હોતી નથી

(૧૭) અગ્નિ તત્વનું પ્રતીક શું છે ?

(એ) ત્રિકોણ

(બી) શૂન્ય

(સી) બિંદુ

(ડી) વમળ રેખા

(૧૮) સવારી તાલમાં કેટલી તાલી હોય છે ?

(એ) ૧

(બી) ૨

(સી) ૩

(ડી) ૫

(૧૯) કથકલી નૃત્યની શરૂઆતમાં જે સંસ્કૃત પદ ગાવામાં આવે છે તેને શું કહે છે ?

(એ) શ્લોક

(બી) નાન્દી

(સી) પૂર્વ રંગ

(ડી) યવનિકા

(૨૦) કથક નૃત્યમાં પ્રસ્તુત થતી 'થાટ' કૃતિનો સમાવેશ કયાં પ્રકારનાં તાંડવ અંતર્ગત થાય છે ?

(એ) આનંદ તાંડવ

(બી) ઉમા તાંડવ

(સી) સંધ્યા તાંડવ

(ડી) સંહાર તાંડવ

૨ નૃત્ય સંબંધિત નાટ્યશાસ્ત્રના પ્રકરણોનો પરિચય આપો.

૩ ઉત્પલ્લવન અને દ્રષ્ટિભેદના પ્રકારો જણાવો.

૪ કથક નૃત્યની શાસ્ત્રીય બંદિશોની પરિભાષાઓ સમજાવો.

૫ કથકલી નૃત્ય પદ્ધતિ અને સહાયક વાદ્યો વિશે જણાવો.

૬ એકતાલ અને દાદરા તાલની માહિતી આપો.